

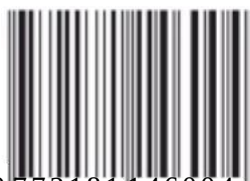
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTI

Научный вестник Бухарского государственного университета
Scientific reports of Bukhara State University

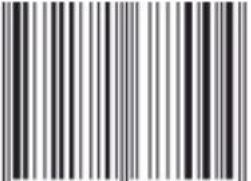
1/2025

E-ISSN 2181-1466

9 772181 146004

ISSN 2181-6875

9 772181 687004

@buxdu_uz

@buxdu1

@buxdu1

www.buxdu.uz

1/2025

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTI
SCIENTIFIC REPORTS OF BUKHARA STATE UNIVERSITY
НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК БУХАРСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА

Ilmiy-nazariy jurnal

2025, № 1, yanvar

Jurnal 2003-yildan boshlab **filologiya** fanlari bo'yicha, 2015-yildan boshlab **fizika-matematika** fanlari bo'yicha, 2018-yildan boshlab **siyosiy** fanlar bo'yicha, **tarix** fanlari bo'yicha 2023-yil 29-avgustdan boshlab O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar Vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining dissertatsiya ishlari natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo'lgan zaruriy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Jurnal 2000-yilda tashkil etilgan.

Jurnal 1 yilda 12 marta chiqadi.

Jurnal O'zbekiston matbuot va axborot agentligi Buxoro viloyat matbuot va axborot boshqarmasi tomonidan 2020-yil 24-avgust № 1103-sonli guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

Muassis: Buxoro davlat universiteti

Tahririyat manzili: 200117, O'zbekiston Respublikasi, Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.

Elektron manzil: nashriyot_buxdu@buxdu.uz

TAHRIR HAY'ATI:

Bosh muharrir: Xamidov Obidjon Xafizovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bosh muharrir o'rinbosari: Rasulov To'liqin Husenovich, fizika-matematika fanlari doktori (DSc), professor

Mas'ul kotib: Shirinova Mexrigiyo Shokirovna, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Kuzmichev Nikolay Dmitriyevich, fizika-matematika fanlari doktori (DSc), professor (N.P. Ogaryov nomidagi Mordova milliy tadqiqot davlat universiteti, Rossiya)

Danova M., filologiya fanlari doktori, professor (Bolgariya)

Margianti S.E., iqtisodiyot fanlari doktori, professor (Indoneziya)

Minin V.V., kimyo fanlari doktori (Rossiya)

Tashqarayev R.A., texnika fanlari doktori (Qozog'iston)

Mo'minov M.E., fizika-matematika fanlari nomzodi (Malayziya)

Mengliyev Baxtiyor Rajabovich, filologiya fanlari doktori, professor

Adizov Baxtiyor Rahmonovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Abuzalova Mexriniso Kadirovna, filologiya fanlari doktori, professor

Amonov Muxtor Raxmatovich, texnika fanlari doktori, professor

Barotov Sharif Ramazonovich, psixologiya fanlari doktori, professor, xalqaro psixologiya fanlari akademiyasining haqiqiy a'zosi (akademigi)

Baqoyeva Muhabbat Qayumovna, filologiya fanlari doktori, professor

Bo'riyev Sulaymon Bo'riyevich, biologiya fanlari doktori, professor

Jumayev Rustam G'aniyevich, siyosiy fanlar nomzodi, dotsent

Djurayev Davron Raxmonovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Durdiyev Durdimurod Qalandarovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Olimov Shirinboy Sharofovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Qahhorov Siddiq Qahhorovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Umarov Baqo Bafoyevich, kimyo fanlari doktori, professor

Murodov G'ayrat Nekovich, filologiya fanlari doktori, professor

O'rayeva Darmonoy Saidjonovna, filologiya fanlari doktori, professor

Navro'z-zoda Baxtiyor Nigmatovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hayitov Shodmon Ahmadovich, tarix fanlari doktori, professor

To'rayev Halim Hojiyevich, tarix fanlari doktori, professor

Rasulov Baxtiyor Mamajonovich, tarix fanlari doktori, professor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Quvvatova Dilrabo Habibovna, filologiya fanlari doktori, professor

Axmedova Shoira Nematovna, filologiya fanlari doktori, professor

Bekova Nazora Jo'rayevna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Amonova Zilola Qodirovna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Hamroyeva Shahlo Mirjonovna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Nigmatova Lola Xamidovna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Boboyev Feruz Sayfullayevich, tarix fanlari doktori

Jo'rayev Narzulla Qosimovich, siyosiy fanlar doktori, professor

Xolliyev Askar Ergashovich, biologiya fanlari doktori, professor

Artikova Hafiza To'ymurodovna, biologiya fanlari doktori, professor

Hayitov Shavkat Ahmadovich, filologiya fanlari doktori, professor

Qurbonova Gulnoz Negmatovna, pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

Ixtiyarova Gulnora Akmalovna, kimyo fanlari doktori, professor

Rasulov Zubaydullo Izomovich, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Mirzayev Shavkat Mustaqimovich, texnika fanlari doktori, professor

Samiyev Kamoliddin A'zamovich, texnika fanlari doktori, dotsent

Esanov Husniddin Qurbonovich, biologiya fanlari doktori, dotsent

Zaripov Gulmurot Toxirovich, texnika fanlari nomzodi, professor

Jumayev Jura, fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent

Klichev Qybek Abdurasulovich, tarix fanlari doktori, dotsent

G'aybulayeva Nafisa Izattullayevna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

MUNDARIJA *** СОДЕРЖАНИЕ *** CONTENTS		
TILSHUNOSLIK *** LINGUISTICS *** ЯЗЫКОЗНАНИЕ		
Akhmedova M.B., Aliyeva G.H.	Gender asymmetry in language: cultural and linguistic reflections in uzbek, russian, and english	4
Ahmadova U.Sh.	Perifrazalar olamni idrok etish usuli sifatida	7
Jabborova Z.M.	Zamonaviy publisistik janrlarda mediadiskurs tushunchasi	13
Maqsudova M.U.	The main role of stress in compound words in english and uzbek	16
Mavlonova U.Kh.	Linguopragmatic conditioning of the politeness category in the works of ulugbek hamdam and zadie smith	20
Narzullayeva F.O., Tuymuradova R.R.	Somatic phraseological units in english and uzbek proverbs	25
Radjabova D.A.	Mineralogical terms in english and uzbek languages: their etymology and stylistic functions	29
Maxmudova K.S.	The role of pragmatics in facilitating the understanding of literary texts	35
Ataboyev N.B., Abdullayeva N.A.	Translation of religious prayers in english and uzbek languages and their corpus analysis	40
Axmedova G.A.	Main features of pragmatics in language and linguistics	50
Mirzatillayeva Z.R., Aliyeva N.X.	Kognitiv tilshunoslik va uning fanlararo bilim tizimida rivojlanishi	54
Sharapadinova D.S., Eshtuhtarova B.B.	Linguocultural features of phraseological units expressing emotions	59
Anvarova Sh.V.	Lexical - thematic field of ornithonyms in the languages	63
Baxtiyorova M.B.	Atoqli otlarning lingvomadaniy tahlili va ularning funksional xususiyatlari	68
Maxmudova K.S.	The role of pragmatics in facilitating the understanding of literary texts	72
Nuritdinova N.N.	Fransuzcha burun tovushli soʻzlarning oʻzbekcha imlosi	77

Qutbiddinova N.D.	Somatic phraseologisms in english and uzbek languages	82
Sheraliyeva Sh.I.	Ingliz, fransuz va o‘zbek tillarida avtomobil terminlarining qiyosiy tahlili	86
Vaxidova F.S., Urunova I.N.	Hunarmandchilikka oid terminlarning leksik tizimda tutgan o‘rni	91
Yo‘ldosheva M.B.	Psixolingvistikaning obyekti, predmeti va ta’riflari	95
Ахмедова Ф.И.	Лингвистическая идентификация через неологизмы: как язык помогает создавать новую социальную идентичность	100
Кодирова Ф.Ю.	Основные вопросы субстантивных словосочетаний	105
Abduraxmonov X.A.	Ingliz tilidagi mavhum otlarni o‘zbek tiliga tarjima qilishda uslubiy muammolar	109
Barotova S.U.	The use of proverbs for increasing speech effectiveness in english	113
Narzullayeva F.O., Xikmatova M.U.	Pragmatic features of somatic expressions in english and uzbek languages	118
Norova M.F.	Eskirgan so‘z va iboralar	124
Olimova Sh.S., Davlatova M.H.	Developing the ability to use modal units in speech activity	128
Akramov I.I.	The linguistic representation of worldviews in western and eastern (turkic) aphorisms	132
Saidov X.Sh., Najmiyev M.M.	Nutqiy tejamkorlikning tilshunoslikdagi o'rni	136
Vaxidova F.S., Faxriyeva D.O.	Ziyorat turizmi lingvistik birliklarning pragmatik funksiyalari	140
Ollomurodov A.O.	Kinodiskurs qayta kodlash vositasi sifatida	144
Qobilova N.S.	Tejamkorlik tamoyilining til sathlarida o‘rganilishi	148
Saidova M.U.	Exploring lexical and grammatical cohesion in O.Henry’s ‘Two thanksgiving day gentlemen’	158

HUNARMANDCHILIKKA OID TERMINLARNING LEKSIK TIZIMDA TUTGAN O'RNI

Vaxidova Fatima Saidovna

Buxoro davlat universiteti katta o'qituvchisi f.f.f.d,

f.s.vakhidova@buxdu.uz

Urunova Iroda Nurulloyevna

Buxoro davlat universiteti 1-kurs magistratura talabasi

irodaurunova1@gmail.ru

Annotatsiya. Ushbu maqola "Hunarmandchilik terminlarining leksik tizimda tutgan o'rni" mavzusini yoritadi va hunarmandchilik sohasidagi terminologiyaning tilshunoslikdagi o'rnini, ahamiyatini tahlil etadi. Muallif hunarmandchilikka oid terminlarning lingvistik tizimdagi o'ziga xosligini, ularning til va madaniyat bilan chambarchas bog'liqligini o'rganadi. Hunarmandchilik sohasidagi terminlar nafaqat kasbiy ma'lumotlarni ifodalovchi atamalar sifatida, balki xalqning an'analari, mehnat madaniyati va dunyoqarashini aks ettiruvchi leksik birliklar sifatida ham ahamiyat kasb etadi. Maqolada hunarmandchilik terminlarining o'ziga xos leksik tizimi va uning tilshunoslik, madaniyatshunoslik va tarixiy tadqiqotlar uchun qanday ilmiy ahamiyatga ega ekanligi haqida xulosalar keltiriladi.

Kalit so'zlar: tarkibiy qism, terminologiya, leksik kategoriya, substansiya, hunar mahorati, prepozitsiya, madaniy kontekst, terminologik o'zgarish.

РОЛЬ РЕМЕСЛЕННЫХ ТЕРМИНОВ В ЛЕКСИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ

Аннотация. Данная статья освещает тему «Роль ремесленных терминов в лексической системе» и анализирует значение и место ремесленной терминологии в языкознании. Автор исследует особенность ремесленных терминов в лексической системе, их неразрывную связь с языком и культурой. Термины в сфере ремесел являются не только профессиональными обозначениями, но и важными лексическими единицами, отражающими народные традиции, трудовую культуру и мировоззрение. В статье приводятся выводы о специфической лексической системе ремесленных терминов и их научной значимости для лингвистики, культуроведения и исторических исследований.

Ключевые слова: составная часть, терминология, лексическая категория, субстанция, ремесленное мастерство, предлог, культурный контекст, терминологическое изменение.

THE ROLE OF CRAFT TERMINOLOGY IN THE LEXICAL SYSTEM

Abstract. This article addresses the topic "The Role of Craft Terminology in the Lexical System" and analyzes the significance and place of craft terminology in linguistics. The author examines the distinctiveness of craft-related terms in the linguistic system and their close connection to language and culture. Terms in the field of craftsmanship are not only professional terms but also important lexical units that reflect the people's traditions, work culture, and worldview. The article concludes with insights into the specific lexical system of craft terminology and its scientific importance for linguistics, cultural studies, and historical research.

Keywords: component, terminology, lexical category, substance, craftsmanship, preposition, cultural context, terminological change.

Kirish. Hunarmandchilik terminlari leksik tuzimda o'ziga xos o'rin tutadi va bir necha jihatdan muhim ahamiyatga ega:

1. Kasbiy leksika: Hunarmandchilik terminlari, birinchi navbatda, kasbiy leksikaning tarkibiy qismidir. Bu terminlar faqatgina ma'lum hunar sohasiga oid bo'lib, shu sohada ishlaydigan mutaxassislar tomonidan qo'llaniladi. Ularning ma'nosi aniq va bir xil talqin qilinadi. Masalan, "dastgoh", "naqsh", "rang", "ip", "to'quv" kabi so'zlar to'quvchilik hunariga oid kasbiy terminlar hisoblanadi.

2. Maxsus terminologiya: Hunarmandchilik terminlari maxsus terminologiyaning bir qismidir. Bu terminlar har bir hunar turi uchun o'ziga xos bo'lib, ularning ma'nosi boshqa sohalaridagi so'zlarning ma'nosidan farq qiladi. Masalan, "qirqim", "kesim", "cho'zilish" kabi so'zlar tikuvchilikda o'ziga xos ma'noda ishlatiladi

3. Milliy-madaniy rang: Hunarmandchilik terminlari ko‘pincha milliy-madaniy rangga ega bo‘ladi. Ular o‘zbek tilida mavjud bo‘lgan qadimgi hunarlarning tarixi va rivojlanishini aks ettiradi. Masalan, "chashma", "guldor", "xattotlik", "zardo‘zi" kabi terminlar o‘zbek hunarmandchiligining noyob xususiyatlarini ifodalaydi.

4. Leksik kategoriyalar: Hunarmandchilik terminlari turli leksik kategoriyalarga mansub bo‘lishi mumkin. Leksik kategoriya — bu so‘zlarning ma’nolariga yoki grammatik xususiyatlariga ko‘ra birlashtirilgan guruhlaridir. Hunarmandchilik sohasidagi atamalar ham o‘zlarining vazifalariga va grammatik xususiyatlariga qarab turli leksik kategoriyalarga taqsimlanadi. Bu terminlarning barchasi, o‘zining ixtisoslashgan mazmuniga qarab, muayyan leksik guruhlariga kiradi

5. Til boyligini kengaytirish: Hunarmandchilik terminlari o‘zbek tilining leksik boyligini kengaytirib, uning ifodalanish imkoniyatlarini oshiradi. Ular tilning ekspressivligi va obrazlilikini yaxshilashda muhim rol o‘ynaydi.

6. Tarixiy-madaniy meros: Hunarmandchilik terminlari o‘zbek xalqining tarixiy-madaniy merosining bir qismi hisoblanadi va tilning boyliklarini saqlashda ahamiyatli o‘rin tutadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Hunarmandchilikka oid terminlar va ularning leksik tizimdagi o‘rni tahlil qilinadi. Terminlarning ma’nosi, ularning strukturalari, va boshqa lingvistik birliklar bilan aloqalari, jumladan, predloglar, konnotatsiyalar, semantik maydonlar kabi jihatlar o‘rganiladi. Leksik tizimdagi o‘zgarishlar va uning evolyutsiyasi, shuningdek, terminlarning boshqa tarmoqlardagi (masalan, kasbiy sohalarda) leksik birliklar bilan bog‘lanishi ham ko‘rib chiqiladi. Yana hunarmandchilik terminlari, ularning til va madaniyat o‘rtasidagi aloqasi o‘rganiladi. Bu yondashuv, terminlarning xalq an‘analari, mehnat madaniyati va milliy dunyoqarash bilan qanday bog‘liqligini aniqlashga qaratilgan. Madaniy tahlil yordamida, har bir terminning qanday tarixiy va madaniy o‘zgarishlarga uchraganligi va ularning zamonaviy ma’nolari qanday shakllanganligini o‘rganish ko‘zda tutilgan.

Natija va muhokama. Hunarmandchilik terminlarining leksik tizimda o‘ziga xos o‘rin tutgan bir necha jihatlari chuqurroq o‘rganilib quyidagi ma’lumotlar aniqlandi.

F. Davronovning "Leksikografiya va lug‘atshunoslik" asarida **kasbiy leksika** quyidagicha ta’rif berilgan:

“Kasbiy leksika — ma’lum bir kasb yoki soha bilan bog‘liq bo‘lgan va o‘sha soha vakillari tomonidan ishlatiladigan maxsus atamalar, iboralar va terminlardan tashkil topgan leksik qismidir. Kasbiy leksika tilning har bir sohasiga xos bo‘lib, uning o‘ziga xos grammatik va semantik xususiyatlariga ega. Bu leksika, asosan, kasbga oid bilimlarni, texnik jihatlarni, ilmiy tushunchalarni ifodalovchi atamalarni o‘z ichiga oladi. Kasbiy leksika tilda maxsus sohalarga oid bilimlarni o‘zlashtirish va uzatish uchun zarur bo‘lib, ko‘pincha bir soha vakillari o‘rtasida samarali muloqotni ta’minlashda yordam beradi.” [6]

Maxsus terminologiyaga kelsak, hunarmandchilik sohasidagi terminlar asosan quyidagilarga bo‘linadi:

- **Ishlab chiqarish jarayoniga oid terminlar** — masalan, "o‘ymakor", "g‘isht pishirish", "tushum", "to‘qish" va hokazo.

- **Materiallar va vositalar haqida atamalar** — "yog‘och", "sopol", "kumush", "bichim", "g‘isht" kabi materiallar va ularga tegishli maxsus atamalar.

- **Texnik va uslubiy atamalar** — masalan, "zargarlik", "ta’zim", "yog‘och ishlov berish" kabi maxsus uslublar va texnikalarga oid atamalar.

Quyida hunarmandchilik terminlarining qanday **leksik kategoriyalarga** mansub bo‘lishi mumkinligini ko‘rib chiqamiz:

1). Nomi (Substansiyalar)

Bu kategoriyaga hunarmandchilik sohasiga oid ob’ektlar, materiallar, asboblari, ish jarayonlari va mahsulotlar kiradi. Bu turdagi atamalar ob’ektlar yoki hodisalarni nomlaydi. Misollar:

- **Materiallar:** yog‘och, metall, sopol, gilam ipi, mato, kumush, naqshli tosh.
- **Asboblari:** balta, g‘isht pichog‘i, o‘ymakor pichoq, to‘qish g‘ildiragi, zanglamas temir asbob.
- **Mahsulotlar:** gilam, zargarlik buyumlari, yog‘och o‘ymakorlik mahsulotlari, qurol, panjaralar.

2). Fe‘llar

Hunarmandchilik faoliyatini yoki ish jarayonlarini ifodalovchi fe‘llar ham muhim leksik kategoriya hisoblanadi. Bu turdagi atamalar amalga oshirilayotgan faoliyatni ifodalaydi, ya’ni o‘zgarishlarni, ishlarni va jarayonlarni ko‘rsatadi. Misollar:

- **Ishlash jarayoni:** to‘qish, o‘ymakorlik, shakllantirish, kesish, bo‘yash, pishirish, chizish, shakllantirish.

- **Hunar mahorati:** quyuqlashtirish, qo‘llash, shakllantirish, qoraytirish, parlatish, qayta ishlash.

3). Sifatlar

Hunarmandchilikda ishlatiladigan materiallar, mahsulotlar yoki ish jarayonlarining sifatlarini ifodalovchi sifatlar ham muhim rol o'ynaydi. Bu sifatlar orqali mahsulotning yoki jarayonning xarakteristikalari ko'rsatiladi. Misollar:

- *Sifatlar*: yumshoq, og'ir, nozik, yengil, barqaror, shaffof, mustahkam, yorqin, bezakli.
- *Maxsus sifatlar*: an'anaviy, klassik, zamonaviy, rangli, to'qilgan, naqshli, ko'rgazmali.

4). *Miqdor va o'lchov birligi*

Hunarmandchilikda ishlatiladigan materiallar va asboblarning miqdori va o'lchovlari ham terminologiyaning bir qismi sifatida ajralib turadi. Bu turdagi atamalar, asosan, ishlab chiqarish va ish jarayonlarini aniq va to'g'ri tashkil qilish uchun kerak bo'ladi. Misollar:

• *Miqdor va o'lchov*: metr, kilogramm, millimetr, litr, santimetr, gramm, dasta, birlik, sotib olish miqdori.

5). *Yordamchi so'zlar*

Bu kategoriyaga hunarmandchilik faoliyatining joyi yoki sharoitini ifodalovchi yordamchi so'zlar kiradi. Misollar:

- *Prepozitsiyalar*: ustida, ichida, atrofida, ostida, yonida.
- *Bog'lovchilar*: va, hamda, yoki, lekin, shuningdek.

6). *O'rin va holatni ifodalovchi atamalar*

Hunarmandchilikda ba'zi terminlar ob'ektlarning holati, joylashuvi yoki turini ifodalaydi. Bu atamalar ob'ektning qanday sharoitda ishlatilayotganini yoki qayerda joylashganini tushuntiradi. Misollar:

- *Holat*: ko'rinishda, shaklda, ishlab chiqilgan, bo'yangan, to'qilgan.
- *O'rin*: ustaxonada, atelyeda, fermada, oshxonada.

7). *Ijtimoiy va madaniy kontekstga oid atamalar*

Hunarmandchilikda ishlatiladigan ba'zi terminlar ijtimoiy, madaniy yoki tarixiy kontekstga bog'liq bo'lib, ular alohida bir ijtimoiy guruhning yoki madaniyatning o'ziga xos xususiyatlarini ifodalaydi. Misollar:

- *Kasb va hunar*: zargar, to'qimachilik ustasi, yog'och o'ymakor, koshinchi, gilamchi, mutaxassis.
- *San'at turlari*: tasviriy san'at, miniatyura, qaravulni tikish, naqsh, uy-joy bezaklari.

8). *Sonlar va tartib raqamlari*

Sonlar va tartib raqamlari hunarmandchilikda mahsulotlarning miqdori, o'lchovlari yoki joylashuvi bilan bog'liq bo'lib, ular ishlab chiqarish jarayonlarida muhim o'rin tutadi. Misollar:

- *Sonlar*: bir dona, ikki to'plam, uchta shakl, yetti qatlam.
- *Tartib raqamlari*: birinchi, ikkinchi, uchinchi, so'nggi.

Tarixiy-madaniy merosga chuqurroq nazar solsak, Mahmudov M. tomonidan yozilgan "O'zbekiston hunarmandchiligi tarixi va rivojlanishi" kitobida O'zbekiston hunarmandchiligining tarixi va bu bilan bog'liq terminologiya haqida keltirilgan fikrlarga guvoh bo'lamiz.

Kitobda O'zbekistonning hunarmandchilik tarixi qadim zamonlardan boshlanib, turli davrlar va madaniyatlar o'rtasida o'zaro aloqalar va ta'sirlar tahlil qilingan. Mahmudov hunarmandchilikni faqat iqtisodiy faoliyat sifatida emas, balki milliy madaniyat va san'atning ajralmas qismi sifatida ko'rsatadi. O'zbekistonning hunarmandchilik tarixidagi asosiy yo'nalishlar, o'ziga xos texnologiyalar, uslublar va materiallar haqida ma'lumotlar berilgan.

Mahmudov hunarmandchilik bilan bog'liq terminologiyani o'rganishda til va madaniyatning o'zaro aloqasini ko'rsatib o'tadi. U hunarmandchilik sohasida ishlatiladigan atamalarni, jumladan, turli hunarmandchilik turlariga oid o'ziga xos so'zlarni tahlil qilgan. Masalan, o'zbek xalqlarining hunarmandchilik sohasida ishlatiladigan an'anaviy atamalar, badiiy mehnat va san'atga oid terminlar, shuningdek, hunarmandchilikning ijtimoiy va iqtisodiy o'rnini haqida batafsil so'z yuritadi.

Kitobda yana hunarmandchilikning O'zbekiston madaniy merosida tutgan o'rnini alohida e'tiborga olinadi. O'zbek hunarmandchiligi nafaqat milliy identitetni shakllantirishda, balki xalqning madaniy qadriyatlarini saqlash va avlodlardan avlodga yetkazishda muhim rol o'ynagan. Shu bilan birga, hunarmandchilikning tarixiy taraqqiyoti va uning o'zgarishi bo'yicha terminologik o'zgarishlar ham ko'rib chiqilgan.[1]

Xulosa. Umuman olganda, hunarmandchilik terminlari o'zbek leksik tizimida o'ziga xos o'rin egallab, kasbiy aloqa vositasi sifatida xizmat qiladi, milliy-madaniy an'analarni aks ettiradi va tilning boyligini oshiradi. Ular tilning muhim tarkibiy qismi bo'lib, tilning rivojlanishi va boyishiga hissa qo'shadi. Yana hunarmandchilikka oid terminlarning leksik tizimdagi o'rnini, tilshunoslik, madaniyatshunoslik va tarixiy tadqiqotlarda muhim ahamiyatga ega bo'lib, ularning o'ziga xosligi va o'zgarishlari jamiyatning tarixiy va madaniy rivojlanishini aks ettiradi. Bu tadqiqot, hunarmandchilik terminologiyasining lingvistik tizimda qanday o'rin tutishini va uning madaniy kontekstdagi ahamiyatini tushunishga yordam beradi.

1. Mahmudov, M. (2008). *O'zbekiston hunarmandchiligi tarixi va rivojlanishi*. Tashkent: Fan.
2. Raxmonov, R. (2012). *O'zbekistonning madaniy merosi: hunarmandchilik va uning terminologiyasi*. Tashkent: Sharq.
3. Jumaniyozov, B. (2015). *Hunarmandchilikda shakllangan terminologiya va uning rivojlanish yo'llari*. Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti nashriyoti.
4. Yusupov, T. (2010). *Madaniy meros va uning terminologiyasi: O'zbekiston misolida*. Tashkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi.
5. Davronov F. (2005) ning "Leksikografiya va lug'atshunoslik"
6. Mirzaev, U. (2016). *O'zbek xalqlarining an'anaviy hunarmandchilik va san'atida terminologiya*. Toshkent: O'zbekiston fanlar akademiyasi.
7. Asimov, M. (2004). *O'zbek san'ati va hunarmandchiligida folklor va terminologiya*. Tashkent: Ma'naviyat.
8. Abdullaeva, F. (2018). *O'zbekiston hunarmandchiligida terminologik o'zgarishlar va ularning madaniy-ijtimoiy ahamiyati*. Tashkent: Ijtimoiy fanlar akademiyasi.
9. Zayniddinov, Sh. (2020). *O'zbek xalq hunarmandchiligida ishlatiladigan atamalar va ularning tarixiy ildizlari*. Tashkent: Sharq nashriyoti.
10. Toshpo'latov, M. (2014). *Madaniy merosni asrash va uni o'rganish: terminologiya, metodologiya va amaliyot*. Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.
11. Saidovna, V. F. (2024). *The Cult of Saints in Central Asia*. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education* (2993-2769), 2(2), 559-563.
12. Vakhidova Fotima Saidovna. (2022). *Pilgrimage Tour in Tourism*. *Miasto Przyszłości*, 28, 342–345. Retrieved from <https://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/651>
13. Saidovna, V. F. (2022, January). *Turizm Atamalarining Shakllanishida Terminologiyaning Roli*. In *Integration Conference on Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes* (pp. 59-62).
14. Saidovna, V. F. (2022). *The Usage of Pilgrimage Tourism Terms in the English Language*. *International journal of inclusive and sustainable education*, 1(4), 66-70.